

est sanctissimus Leo, qui per invidiam Romanorum a oculis linguaque privatus, gratia Dei operante fuit mirabiliter restauratus, quatenus septempliciter eisdem oculis clarius videret, et eadem lingua verbum Dei eloquentius prædicaret. Ideoque auctoritas Romana in eo de Deo præsumit, ut omnes a Ligeris fluvio quos aut ætas aut sexus aut persona non im-

pedit, tribus vicibus reliquias illius in anno frequentent; et inde votum Romanam eundi, quod voverunt, nostro libitu et auctoritate adimpleant. Pallium quoque, quod fratri et coepiscopo nostro Festiniano postulastis, cum privilegio suo vestræ dirigimus charitati. Valete in Christo, fideles Britannicæ habitatores.

XI.

STEPHANUS V.

EPISTOLA STEPHANI V AD ADALGARIUM ARCHIEPISCOPUM HAMBURGENSEM.

(Anno 891.)

[Lappenberg, *Hamburgisches Urkund.*]

STEPHANUS episcopus, servus servorum Dei, reverendissimo et sanctissimo ADALGARIO, sanctæ Hamaburgensis Ecclesiæ archiepiscopo et confratri nostro, et post te in eadem Ecclesia, in perpetuum.

Cum piæ desiderium voluntatis et laudandæ devotionis intentio apostolicis sit semper studiis adjuvanda, cura est sollicitudinis adhibenda ut ea quæ legaliter geruntur, et æquitatis formæ conveniunt, nulla valeant refragatione perturbari, sed irrefragabili jure, Deo auctore, debeant permanere. Et ob hoc apostolicis promulgatis sanctionibus propria unicuique quæ rationi suppetant, possidenda fas exigit confirmari. Et quoniam postulasti ut privilegium tuæ faceremus Ecclesiæ et apostolica tuitione roboravisset, eandem in pristinum manere statum concedimus. Et apostolico jure firmamus tibi tuæque sanctæ Hamaburgensi Ecclesiæ successoribusque tuis illam dignitatem et fines proprios, cum prædiis omnibus et parochiis et omnibus rebus mo-

bilibus vel immobilibus, cum mancipiis utriusque sexus possidere et tenere, quam piæ memoriæ Gregorius, antecessor noster, Ansgario, antecessori tuo quem archiepiscopum in tua ordinavit Ecclesia, concessit, stabilito scilicet jure et cunctis finibus quas Ludovicus, piæ memoriæ imperator, et Ludovicus, ejus filius, tuam voluerunt habere Ecclesiam et imperiali diffinierunt potestate. Decernimus autem, ut potestatem habeas ordinandi episcopos infra tuam parochiam et diocesim, ita tamen, ut sub tua tuæque Ecclesiæ, salva dignitate ipsius, maneant potestate. Si quis autem contra hujus nostræ auctoritatis privilegium ire tentaverit, et quoquomodo in parte vel in toto frangere nisus fuerit, sit excommunicatus a corpore et vivifico sanguine Domini nostri Jesu Christi, et sanctæ Dei Ecclesiæ aditu et conventionem separatus. Observator autem hujus nostræ admonitionis et jussionis habeat benedictionem omnipotentis Dei, beatorumque apostolorum et nostram, qui eorum fungimur vicariatione.

Scriptum per manum Joannis, scrinarii sanctæ Romanæ Ecclesiæ, in mense Maio, indictione undecima.

SUPPLEMENTUM

AD SCRIPTORES ECCLESIASTICOS SÆCULI IX.

QUORUM ANNUS EXPRIMITUR.

ANNO DOMINI DCCC.

SMARAGDI MONACHI S. MAXIMINI

PRÆFATIO

IN EXPOSITIONEM PSALMORUM.

Exponit quam utilis sit psalmorum meditatio.

(Apud Marten., *Ampl. Coll.*, tom. I, 63.)

Incipit præfatio a Smaragdi presbyteri.

Hanc expositionem psalmorum de dictis plurimo-

* Cum hic Smaragdus presbyteri tantum sibi as-

rum in brevi collegimus patrum, ut ejus brevitati nocivum demat fastidium, et cordis ejus proficuum sumat titulum, non eum esse putamus qui sancti